

verschenen

"De derde generatie", Natascha van Weezel; uitg. Balans, Amsterdam; ISBN 978 94 600 3746 7; 288 blz.; € 18,95. Aan de hand van haar eigen familiegeschiedenis en gesprekken met leeftijdsgenoten in Nederland, Amerika en Israël brengt de auteur een generatie in kaart die zich op enigerlei wijze tot de Holocaust verhoudt. Ze schetst een portret van kleinkinderen van Holocaustoverlevenden die werden geconfronteerd met het beladen familieverleden. Van Weezel is kleindochter van vier Holocaustoverlevenden, twee Nederlandse en twee Poolse.

"Wildernis, woongebied en wingewest", Louwrens Hacquebord; uitg. Atlas Contact, Amsterdam; ISBN 978 90 450 2789 0; 272 blz.; € 21,99. Geschiedenis van de poolgebieden. De auteur, die 35 jaar onderzoek deed naar de exploitatie van de poolgebieden, beschrijft op basis van zijn expedities hoe de bewoners van het gebied door de eeuwen heen onder barre omstandigheden hebben overleefd. Van de jacht op walvissen en zeehonden tot de actuele plannen voor de winning van olie en gas.

"Gestorven voor mij", R. M. McCheyne; uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 978 94 6278 1962; 103 blz.; € 9,95. Bundel met 49 meditaties die betrekking hebben op het lijden en sterven van Jezus. De overdenkingen zijn door J. Kranendonk-Gijssen samengesteld uit preken van de Schotse predikant R. M. McCheyne (1813-1843).

"Uit den schat des Woords (66e jaargang)"; uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 978 94 6278 1733; 182 blz.; € 24,95. Bundel met twaalf preken van predikanten uit de Gereformeerde Gemeenten. De uitgave is bedoeld als handreiking voor leesdiensten, maar ook geschikt voor persoonlijk gebruik.

"Navolging" en "Verzet en overgave", Dietrich Bonhoeffer; uitg. Kok, Utrecht; ISBN 978 90 435 2419 3; 236 en 413 blz.; setprijs € 34,95. Het is zeventig jaar geleden dat Dietrich Bonhoeffer werd terechtgesteld vanwege zijn verzet tegen Hitler. In "Navolging" beschrijft de Duitse predikant de essentie van het christelijk geloof. In "Verzet en overgave" staan de aantekeningen die hij van 1943 tot 1945 in de gevangenis maakte. Beide boeken zijn als set opnieuw uitgegeven.

"Het einde van de vervangingsleer", drs. Jan van Barneveld; uitg. Chai Pers, Nijkerk; ISBN 978 90 73632 21 9; 198 blz.; € 12,50. Studie die afrekent met de vervangingstheologie: de leer dat de kerk de plaats en de rol van Israël in Gods heilshandelen heeft overgenomen. De auteur studeerde fysica en wiskunde. Sinds hij in 1967 een reis naar Israël maakte, heeft hij verschillende boeken over dat land gepubliceerd.

"Vuile handen", Coen Brummer; uitg. Elsevier, Amsterdam; ISBN 978 90 3525 204 2; 157 blz.; € 14,95. Bundel met interviews met denkers uit binnen- en buitenland over „hun politieke avonturen.“ Aan het woord komen onder anderen Michael Ignatieff, Frank Ankersmit, Bart Jan Spruyt en Ab Klink. De auteur is speechschrijver op het ministerie van Justitie en Veiligheid. Daarvoor werkte hij als beleidsmedewerker en persvoorlichter op het Binnenhof.

"De verbeelders. Nederlandse boekillustratie in de twintigste eeuw", Saskia de Bodt; uitg. Vantilt, Nijmegen; ISBN 978 94 6004 187 7; 352 blz.; € 35,- (introductieprijs). Geïllustreerd overzicht van ruim honderd jaar boekillustratie in Nederland. Verdeeld over zes tijdvakken komen illustratoren van de twintigste eeuw aan de orde, onder wie H. N. Werkman, Anton Pieck, Lucbert, Dick Bruna, Fiep Westendorp en Thé Tjong-Khing.

christelijk onderwijs

Een venster op de hemel. Christelijk leraarschap in de lespraktijk, dr. Ewald Mackay; uitg. De Banier, Apeldoorn, 2014; ISBN 978 94 6278 147 4; 247 blz.; € 14,95.

Gaan voor identiteit en kwaliteit

tekst Johan Schouls
beeld RD, Anton Dommerholt

Hoe verbind je de lespraktijk met de christelijke identiteit? Dat is een vraag die aan iedere leraar in het christelijk of reformatorisch onderwijs kan worden gesteld. Het is er ook een die nooit definitief beantwoord wordt. De samenleving en de cultuur zijn steeds in verandering, en daarmee ook het onderwijs.

Ewald Mackay, docent aan de pabo en de lerarenopleiding van Driestar educatief, gaat in "Een venster op de hemel" het gesprek aan over deze vraag. Het gaat om de verbinding tussen confessie en professie. De schrijver gebruikt het beeld van het venster op de hemel. In de werkelijkheid van alledag moeten we verder kijken. Deze wereld verwijst naar God. Hij is Degene Die de wereld heeft geschapen. Hij is ook de Herschepper. De leraar heeft de taak om in zijn lespraktijk vensters te openen op dit hogere, de hemel.

Wat doet dit bij leerlingen? Het woord dat hierbij het meest op de voorgrond treedt, is verwondering.

Verlegenheid

Het boek kent een theoretisch en een praktisch deel. In de theoretische verkenning gaat Mackay in op de verlegenheid om confessie en professie met elkaar te verbinden en biedt hij het alternatief: het venster op de hemel.

Het tweede deel beschrijft 23 lessen zoals docenten die hebben gegeven binnen het basis-, het voortgezet en het hoger onderwijs. Ze worden daarbij geïnspireerd door het idee van het geopende venster op de hemel.

Mackay gaat eerst in op de vraag waarom het zo lastig is om de lespraktijk met de christelijke identiteit te verbinden. Overzichtelijk beschrijft hij de mogelijke redenen. De druk van ministerie en inspectie op scholen om meetbare onderwijsresultaten te leveren, kan ertoe leiden dat de lestijd hieraan opgaat. De leraar houdt gewoon geen tijd over om werk te maken van identiteit.

Verder kan een docent, misschien ongemerkt, het moderne wetenschapsbeeld omarmen dat geen ruimte geeft aan het bovennatuurlijke. Het gaat om een modern dualisme waarin de

wereld losgekoppeld wordt van het goddelijke. In theologisch opzicht kan er dualisme ontstaan omdat in reformatorische kring het zielenleven vaak wordt losgemaakt van het leven in deze wereld. Mackay wijst daarbij ook op de verlegenheid die bij de onderwijsgevende kan ontstaan omdat hij geen deelheeft aan het geloof en het daarom moeilijk vindt dit te verbinden met het alledaagse leven.

Mackay pleit voor meer moed. De oproep is: durf ruimte te creëren voor aspecten van de identiteit, ondanks de hete adem van ministerie en inspectie. Onze voorouders lieten deze moed zien in hun strijd voor christelijk onderwijs. Als je die moed toont en zorgt voor goede kwaliteit, kan de inspectie weleens heel tegemoetkomend zijn. Met andere woorden: schouders eronder en in gezamenlijkheid gaan voor identiteit en kwaliteit.

Tijd en eeuwigheid

In het praktische deel zijn mooie staaltjes te zien van lessen die een venster openen op de hemel. Ik vond het heel bijzonder te lezen hoe zelfs in de onderbouw van de basisschool diepe zaken van het leven worden besproken, zoals verdwalen en de weg vinden en over tijd en eeuwigheid. Thema's